

Vedlegg III - Veileder for digitalisering av mindre foretak

Bakgrunn

Det har våren 2021 blitt gjennomført en prosjektoppgave ved NTNU, Institutt for bygg- og miljøteknikk. Oppgaven har identifisert et behov for å legge til rette for digitalisering av mindre foretak i byggenæringen. Ytterste konsekvens ved å ikke delta i digitaliseringen, som foregår i stor skala, er at de mindre foretak, som ofte er produserende ledd i verdikjeden, står i fare for å miste store deler av sine omsetningsmuligheter. Dette tapet av omsetning og inntjeningsmuligheter vil potensielt omfordes til aktører i verdikjeden som har bedre evne og muligheter til å effektivisere sin daglige drift – og da spesielt produsenter av ferdigelementer på fabrikk.

For å sikre sin plass i verdikjeden er det identifisert et behov for at mindre aktører også tar del i digitaliseringen, og sentrale myndigheter og aktører må bidra til at disse mindre aktører evner å delta i utviklingen. Gjennom litteraturstudier, intervju av flere aktører og utprøving av digitale verktøy og hjelpemidler er prosjektoppgaven oppsummert i denne kortfattede veilederen.

Veilederen vil ha som mål å opplyse mindre aktører om de enkleste verktøy og hjelpemidler som kan bidra til merverdi og bedre grunnlag for inntjening. Enten gjennom å tilby flere tjenester, øke sporbarheten, eller å spare tid på administrative oppgaver vil de opplistede verktøy kunne utnyttes.

Den enkelte bedrift bør ta stilling til i hvilken grad de ønsker å være med på digitaliseringen og utviklingen inn i fremtiden – og hvilke verktøy de ser som mest nødvendige. Veilederen er tenkt for mindre foretak uten fast ansatte i administrasjon, eller få ansatte i administrasjon. Det vil være noe relevans for enkeltpersonsforetak, men disse forventes ikke å delta i digitalisering i like stor grad.

Veilederen lister opp de punkter som oppleves som mest relevante å ta stilling til.

Hvor havner arbeidsplasser og fortjeneste dersom det ikke tas del i digitaliseringen?

Digitale verktøy

Funksjon/mål	Verktøy	Effekt	Stikkord
Timeføring	Applikasjon til telefon/nettbrett.	Tidsbesparende. Mindre sannsynlighet for feil utbetaling. Fortløpende oppdatert i system.	Forventes å være innført hos alle aktører Lav terskel for innføring og bruk Lavt kostnadsnivå
Dokumentasjon	Applikasjon til telefon/nettbrett	Bilder som dokumenterer utført arbeid eller feil og mangler fra underleverandører. Mindre friksjon i ettertid. Sporbarhet i arbeidet og plassering av ansvar ved detekterte feil/mangler. Rask deling av informasjon gjennom f.eks. bilder. Gode muligheter for HMS dokumentasjon for videre bruk. Samling av dokumenter og underlag i et felles system tilgjengelig for alle	Lav terskel for innføring og bruk Flere leverandører Lavt kostnadsnivå I enkleste form kun kamera på telefon Reduserer konfliktnivå Enklere dele informasjon internt Enklere å
FDV	Skytjenester/nettsider	Sporbarhet. Produktdokumentasjon som følger bolig. Mindre rom for konflikt. Sammenfatning fra alle underentreprenører i ett system.	Lav terskel for innføring og bruk I hovedsak aktuelt for aktører som oppfører nybygg Reduserer fremtidig konfliktnivå Ansvarliggjør huseiere
Kalkulasjon	Programvare til datamaskin	Systematikk i kalkulasjon. Sporbarhet. Sparer tid ved bestilling og videre oppfølging i ettertid.	Middels høy terskel for innføring og bruk Krever kompetanseoppdatering ved innføring og videre bruk

Vedlegg III - Veileder for digitalisering av mindre foretak

		Mulighet for gode etterkalkyler. Standardiserte og oversiktelige tilbud.	Middels kostnadsnivå Skaper mulighet for høy sporbarhet Forenkler videre arbeid med prosjekter etter kalkulasjon
Tegning	Programvare til datamaskin	Utvidet tilbud av tjenester. Direkte mulighet til å påvirke utforming og løsninger	Middels/høy terskel for innføring og bruk Middels/høyt kostnadsnivå for lisens og abonnement Krever grunnkompetanse som opprettholdes Kan brukes til mengdeberegninger og kontroll av tegninger levert fra andre Påvirkningsmulighet i tidlige faser av prosjekter
Videokonferanse	Programvare og utstyr	Kunne delta på møter uten å fysisk måtte reise. Tidsbesparende. Mulighet for rask avklaring mellom byggeplass og evt arkitekt eller byggherre.	Lav terskel for innføring og bruk Lavt kostnadsnivå for innføring Lav terskel for bruk Tidsbesparende Ikke nødvendig å delta på møter for alle aktører, må ses opp i mot behov.

Det viktigste arbeidet ligger i å anerkjenne behov for å digitalisere de arbeidsoppgaver og prosesser som har potensiale for utvikling av produktivitet og skaper merverdi for bedrifter og kunder. Det tyngste løftet vil kunne være å opprette og videreutvikle kompetanse på de digitale verktøy som innføres. Men denne innføring vil være kritisk for å i fremtiden bevare lokale arbeidsplasser og kompetanse i en stadig mer digital hverdag som vil utsettes for hard konkurranse fra de som evner å dra nytte av digitalisering i sin drift. For noen aktører er de punktene

listet over helt enkle og allerede tatt stilling til. Samtidig som det for andre ikke her foretatt noe som helst vurdering i denne retning. Veilederen må i så måte omfatte flere mulige målgrupper – og best effekt vil den gi sett i sammenheng med prosjektbesvarelsen som ligger til grunn.